RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

nr. 89.102 van 26 juli 2000
in de zaak A. 93.595/VII-21.921.

In zake : de NV NOOYEN BREE,
die woonplaats kiest bij
advocaat K. GEELEN,
kantoor houdende te HASSELT,
Gouverneur Roppesingel 131

tegen :

het Vlaams Gewest, vertegenwoordigd door de Vlaamse regering,
dat woonplaats kiest bij
advocaat M. VANDEPUT,
kantoor houdende te HASSELT,
Leopoldplein 8.

DE Wnd. VOORZITTER VAN DE XIIe VAKANTIEKAMER,

Gezien het verzoekschrift dat de NV NOOYEN BREE op 15 juli 2000 heeft ingediend om bij uiterst dringende noodzakelijkheid de schorsing te vorderen van de tenuitvoerlegging van het besluit van de Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw van 3 juli 2000 houdende uitspraak over het beroep dat werd aangetekend tegen de beslissing van de bestendige deputatie van de provincieraad van Limburg van 6 mei 1999, houdende de schorsing van de milieuvergunningen van de NV NOOYEN, 't Hasseltkiezel 45, Bree, voor de exploitatie van een inrichting gelegen te Bree, 't Hasseltkiezel 45;

Gezien de nota van de verwerende partij;

Gelet op de beschikking van 17 juli 2000 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 25 juli 2000, om 11.30 uur;

Gehoord het verslag van staatsraad L. LAVRYSEN;

Gehoord de opmerkingen van advocaat K. GEELEN, die verschijnt voor de verzoekende partij, en van advocaat M. VANDEPUT, die verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van auditeur E. LANCKSWEERDT;

Gelet op de artikelen 17 en 18 en titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Overwegende dat de NV NOOYEN BREE een vennootschap is die als activiteit heeft het opkweken van champignoncompost; dat zij een exploitatie heeft op het adres van de maatschappelijke zetel, waar zij op een terrein van 13,5 hectaren haar activiteit in diverse bedrijfsgebouwen exploiteert; dat zij aanvankelijk een dubbele activiteit had, namelijk het opkweken van champignoncompost en het kweken van champignons in compost en dit de voortzetting betrof van de activiteiten die in de jaren '80 ter plaatse waren aangevat door de BV PLEUNIS; dat zij voor die activiteiten over diverse vergunningen beschikt verleend aan de BV PLEUNIS en aan haarzelf en over een aktename van de overname van de activiteiten van de BV PLEUNIS; dat de champignonkwekerij recentelijk werd overgedragen aan de NV BREECHAMP en dat daarvan overeenkomstig de milieuvergunningsreglementering melding is gedaan; dat bij besluit van de bestendige deputatie van de provincieraad van Limburg van 6 mei 1999 al deze vergunningen werden geschorst; dat tegen die beslissing door de verzoekende partij op 20 mei 1999 administratief beroep werd ingesteld; dat bij schrijven van 25 mei 1999 dit beroep definitief onontvankelijk werd verklaard; dat

daartegen een vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid werd ingediend; dat die beslissing door de verwerende partij werd ingetrokken op 1 juni 1999, zodat de Raad in zijn arrest nr. 80.939 van 14 juni 1999 oordeelde dat er geen grond tot uitspraak was; dat de verwerende partij op 1 juni 1999 een nieuwe beslissing nam, waarbij het beroep opnieuw onontvankelijk werd verklaard wegens overschrijding van de termijn vermeld in artikel 55, § 2, van het Vlarem I; dat die beslissing opnieuw werd bestreden met een vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid; dat de Raad van State bij arrest nr. 80.946 van 14 juni 1999 is overgegaan tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de tenuitvoerlegging van voormelde beslissing; dat de verwerende partij daarop overging tot het onderzoek van het beroep, wat geleid heeft tot de thans bestreden beslissing; dat de bestreden beslissing het administratief beroep gedeeltelijk gegrond verklaart; dat de beslissing van de bestendige deputatie wordt bevestigd voor wat betreft de onderdelen van de exploitatie die betrekking hebben op de aanmaak en de enting van compost en wordt opgeheven voor de onderdelen die betrekking hebben op de afdeling champignonkwekerij s.s.;

2. Overwegende dat krachtens artikel 17, §§ 1 en 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State slechts tot schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid kan worden besloten onder de drievoudige voorwaarde dat een uiterst dringende noodzakelijkheid voorhanden is, dat ernstige middelen worden aangevoerd die de vernietiging van de aangevochten beslissing kunnen verantwoorden en dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen;

3.1.1. Overwegende dat, wat de tweede voorwaarde betreft, de verzoekende partij een eerste middel aanvoert dat afgeleid is uit de schending van de uitdrukkelijke motiveringsplicht en de beginselen van behoorlijk bestuur, meer bepaald het zorgvuldigheids-beginsel, het evenredigheidsbeginsel en het materieel motiveringsbeginsel; dat een en ander uitvoerig in het verzoekschrift wordt uiteengezet; dat, samengevat, de verzoekende partij ervan uitgaat dat de milieuver-gunningen door de bestendige deputatie werden geschorst omdat er een onaanvaardbare geurhinder zou zijn en omdat er percolaatwater in het oppervlaktewater geloosd zou zijn; dat het bestreden besluit het beroep immers ten dele, wat het opkweken van champignoncompost betreft, verwerpt omwille van de geurhinder en de afvalwater-problematiek; dat de reden tot verwerping van het beroep, wat de geurhinder betreft, tweeledig zou zijn, dat er geen gevolg zou zijn gegeven aan de voorwaarde opgelegd in het schorsingsbesluit van de bestendige deputatie om een geursaneringsplan te laten opstellen door een erkend deskundige in de discipline lucht en er nog geurhinder is ten gevolge van een niet behoorlijk werkende gaszuivering en een bijkomende bron waarvoor, ondanks het besluit van de bestendige deputatie, geen maatregelen werden genomen; dat daarbij zowel rekening gehouden wordt met vaststellingen gedaan voorafgaand aan de schorsingsbeslissing als met nieuwe vaststellingen gedaan in de maand maart en mei van dit jaar; dat de bestreden beslissing voormelde verplichtingen en beginselen zou schenden omdat het niet-naleven van een voorwaarde opgelegd in de schorsingsbeslissing geen motief kan zijn, omdat het administratief beroep tegen die beslissing ingesteld een schorsende werking heeft en de verzoekende partij die voorwaarde dus niet moest naleven; dat de bestreden beslissing niet vaststelt dat een overtreding van de milieureglementering of de milieuvergunningsvoorwaarden werd begaan, wat nochtans een voorwaarde is om tot schorsing te kunnen overgaan;

dat noch het Vlarem II, noch de milieuvergunning specifieke voorwaarden inzake geurhinder bevatten en een inbreuk op de algemene verplichtingen terzake niet is bewezen; dat wat dit laatste punt betreft de verzoekende partij inzonderheid laat gelden dat de vaststellingen en klachten van de eerste helft van dit jaar ofwel zeer summier, ofwel niet objectief zijn; dat er geen rekening gehouden wordt met de inplanting van het bedrijf in agrarisch gebied waar de tolerantie voor geurhinder hoger ligt dan in andere gebieden en er evenmin rekening gehouden wordt met de vele inspanningen die in het verleden reeds uit eigen beweging werden gedaan om de geurhinder onder controle te brengen; dat, wat het wateraspect betreft, de reden tot verwerping van het beroep eveneens tweevoudig zou zijn, namelijk het niet ter goedkeuring voorleggen van de studie aan de afdeling Milieu-inspectie en een slechte afvalwaterhuishouding afgeleid uit een aantal vaststellingen tijdens het eerste trimester van dit jaar; dat de bestreden beslissing ook wat dit aspect betreft voormelde verplichtingen en beginselen zou schenden omdat het niet-naleven van een voorwaarde opgelegd in de schorsingsbeslissing geen motief kan zijn, omdat het administratief beroep tegen die beslissing ingesteld een schorsende werking heeft en de verzoekende partij die voorwaarde dus niet moest naleven; dat, hoewel de verzoekende partij de vaststellingen met betrekking tot de waterhuishouding niet tegenspreekt, ze op het bijzonder complex karakter van de problematiek wijst; dat zij een overgangsoplossing, in afwachting van het installeren van buffertanks, heeft uitgewerkt in de vorm van open sloten, die echter bij zware regenval problemen geeft; dat men daarom inmiddels een cascadesysteem heeft uitgedacht; dat twee van de drie trappen daarvan reeds aanwezig zijn en dat de derde trap vertraging heeft opgelopen ingevolge de tijdelijke onmogelijkheid om wijzigingen aan te brengen aan de biobedfilter ten gevolge van een gerechtelijke expertise bevolen door de

rechtbank van koophandel op vordering van de verzoekende partij; dat er ook externe deskundigen werden ingeschakeld om een maatregelenpakket uit te werken; dat de resterende maatregelen op korte termijn zullen worden uitgewerkt;

3.1.2. Overwegende dat op 6 mei 1999 de bestendige deputatie van de provincieraad van Limburg verzoeksters milieuvergunningen schorst omdat de wijze waarop geëxploiteerd wordt geen garanties biedt voor het beperken van de geurhinder tot op een aanvaardbaar niveau en voor de sanering van de afvalwaterhuishouding; dat zulks is gebaseerd op een hele reeks vaststellingen en klachten; dat verzoeksters milieuvergunningen geschorst blijven "tot de nodige maatregelen zijn genomen om de geurhinder tot een aanvaardbaar peil terug te brengen en de afvalwaterhuishouding van het bedrijf gesaneerd is"; dat dit dient bewezen te worden "door een rapport opgesteld door een erkend deskundige, respectievelijk in de discipline water en in de discipline lucht"; dat dit "rapport (...) ter goedkeuring (dient) te worden ingediend bij AMI (coördinerend) en ter kennisgeving bezorgd aan AMV, de gemeente Bree, de Gezondheidsinspectie, de VMM-afdeling lucht en de vergunningverlenende overheid"; dat verzoekster tegen het deputatiebesluit van 6 mei 1999 beroep instelde bij de Vlaamse minister van Leefmilieu, die hierover middels het bestreden besluit uitspraak deed; dat de Vlaamse minister van Leefmilieu aldus diende te beoordelen of de bestendige deputatie op 6 mei 1999 terecht tot haar beslissing had kunnen komen, en dat daarbij zowel de wettigheid als de opportuniteit van het deputatiebesluit mocht worden onderzocht; dat de Vlaamse minister van Leefmilieu daarbij uiteraard rekening diende te houden met verzoeksters argumenten; dat de kernvraag is of de bestendige deputatie op 6 mei 1999 de juiste beslissing nam, en wat verzoekster nadien nog deed niet meer relevant is om het deputatiebesluit te toetsen; dat wat

zij nadien doet wél relevant kan zijn om de schorsing van de milieuvergunningen al of niet te handhaven, in die zin dat het goedkeuren (door de milieuinspectie) van rapporten waaruit blijkt dat de nodige maatregelen zijn genomen om de geurhinder tot een aanvaardbaar peil terug te brengen en de afvalwaterhuishouding van het bedrijf te saneren, de schorsing van de milieuvergunningen opheft;

Overwegende dat het deputatiebesluit is gesteund op onaanvaardbare geurhinder en de omstandigheid dat de exploitatie geen garanties biedt voor de sanering van de afvalwaterhuishouding; dat uit het thans bestreden ministerieel besluit afdoende blijkt dat de Vlaamse minister van oordeel is dat de geurhinder en de afvalwaterproblematiek inderdaad van die aard zijn dat een schorsing van verzoeksters milieuvergunningen zich opdrong, en hij het standpunt van de bestendige deputatie aldus bijtreedt; dat de Vlaamse minister daarbij, enerzijds, gegevens in aanmerking nam die reeds bestonden op het ogenblik dat de bestendige deputatie haar beslissing nam, en, anderzijds, gegevens die dateren van na het deputatiebesluit; dat dit laatste op zich niet noodzakelijk is, maar op het eerste gezicht ook niet verboden lijkt, vermits die latere gegevens sterke aanwijzingen kunnen geven dat er op het ogenblik dat de bestendige deputatie haar beslissing nam reeds geurhinder- en afvalwaterproblemen waren; dat, als die problemen nog steeds niet opgelost zijn, ondanks bepaalde maatregelen die verzoekster inmiddels nam, men er redelijkerwijze mag van uitgaan dat die problemen ook reeds bestonden -en wellicht zelfs in nog sterkere mate- toen de bestendige deputatie haar besluit nam;

Overwegende dat, wat de geurhinder betreft, het bestreden besluit op de pagina's 6 tot 8 een beschrijving geeft van de situatie, refereert naar de conclusies van deskundigen, en stilstaat bij

verzoeksters saneringsvoorstellen die blijken uit een brief van 11 april 2000; dat in de evaluatie van een en ander onder meer wordt gesteld dat de gaszuivering niet functioneert volgens de verwachtingen, dat er nog een geurbron is waarvoor nog geen concrete maatregelen werden genomen, en dat slechts in een volledige sanering wordt voorzien tegen begin 2001; dat die motivering op het eerste gezicht niet onjuist of kennelijk onredelijk lijkt, en het ten zeerste de vraag is of de Raad van State allerlei technische overwegingen en vaststellingen in verband met de geurhinderproblematiek, die gebaseerd zijn op conclusies van deskundigen, zomaar terzijde kan schuiven, en dat alles dan nog wel in een procedure bij uiterst dringende noodzakelijkheid waarbij de rechten van verdediging van de verwerende partij en de onderzoeksmogelijkheden van het auditoraat en de Raad toch wel erg beperkt zijn;

Overwegende dat, wat het afvalwateraspect betreft, het bestreden besluit op de pagina's 8 tot 10 eveneens een uitvoerige motivering bevat; dat het de waterhuishouding beschrijft en stilstaat bij het onderzoek door de VZW LISEC en verzoeksters saneringsvoorstellen die vervat zijn in het schrijven van 11 april 2000; dat bij de evaluatie van een en ander evenwel de op het eerste gezicht terechte en niet kennelijk onredelijke conclusie getrokken wordt dat sanering een vereiste is; dat ook hier weer lijkt te moeten worden aangenomen dat de Raad moeilijk de conclusies van deskundigen en terzake bevoegde overheidsdiensten kan gaan tegenspreken in bijzonder technische kwesties, en alleszins niet in het kader van een procedure bij uiterst dringende noodzakelijkheid;

Overwegende dat, zoals blijkt uit de pagina's 10 en 11 van het bestreden besluit, de problemen in verband met de geurhinder en het afvalwater nog steeds niet opgelost zijn, hetgeen blijkt uit P.V.'s

die, voortgaande op de gegevens die zijn voorgelegd, niet van valsheid beticht zijn; dat er dus alleszins geen reden is om te stellen dat de verwerende partij het standpunt van de bestendige deputatie niet mocht bijvallen dat er geurhinder en een afvalwaterprobleem is, inzonderheid de lozing van percolaatwater in oppervlaktewater;

Overwegende dat uit wat voorafgaat op het eerste gezicht kan worden afgeleid dat de bestreden beslissing afdoende gemotiveerd is en niet strijdig lijkt met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur; dat wat betreft de geurhinder het inderdaad correct is dat, gelet op de schorsende werking van het administratief beroep, de verwerende partij strikt genomen niet kon eisen dat een erkend deskundige in de discipline lucht een verslag opstelt; dat een nauwkeurige lezing van het bestreden besluit evenwel aantoont dat zij zulks ook niet eist; dat de verwerende partij er integendeel op wijst dat het administratief beroep de schorsing van de milieuvergunning schorste; dat zij evenwel vaststelt dat het saneringsplan er niet is, en zij betoogt dat zulk een plan minstens als aanbeveling kon worden aangezien om de uitspraak in beroep te argumenteren; dat die zienswijze niet onjuist of kennelijk onredelijk lijkt; dat men alleszins bezwaarlijk kan stellen dat de ontstentenis van een door de deskundige opgesteld saneringsplan een doorslaggevend motief heeft gevormd bij het nemen van de thans bestreden beslissing;

Overwegende dat, wat betreft de niet-naleving van de milieuvoorwaarden, artikel 36, §1, eerste lid, van het milieuvergunningsdecreet bepaalt dat de bevoegde overheid de milieuvergunning kan schorsen of opheffen ingeval de bepalingen van het decreet en zijn uitvoeringsbesluiten en de geldende vergunnings-voorwaarden niet worden nageleefd; dat artikel 22, tweede lid, van het decreet bepaalt dat, ongeacht de verleende vergunning, de exploitant steeds de nodige maatregelen moet treffen om schade, hinder en zware ongevallen te voorkomen; dat milieuvergunningen bij-gevolg geschorst kunnen worden op grond van motieven die verband houden met de gevaren en risico's voor de mens en omgeving of met veroorzaakte hinder; dat een motivering die gestoeld is op geurhinder, hetgeen in het bestreden besluit overduidelijk het geval is, dus alleszins aanvaardbaar is vanuit het oogpunt van artikel 36 van het milieuvergunningsdecreet en artikel 47 van het Vlarem I; dat in weerwil van wat de verzoekende partij beweert, zowel de bestendige deputatie als de verwerende partij er op het eerste gezicht terecht vanuit lijken te zijn gegaan dat de geurhinder aange-toond is, gelet op het groot aantal klachten en vast-stellingen (door bevoegde instanties) naar dewelke zij verwijzen; dat inzonderheid niet blijkt dat verzoekster de P.V.'s waarin melding wordt gemaakt van geurhinder van valsheid heeft beticht; dat verzoekster zelf geen recente stukken voorlegt waaruit de ontstentenis van geurhinder blijkt; dat zij integendeel een studie over mei-juni 1996 voorlegt van de vakgroep organische chemie van de Gentse universiteit waarin bij wijze van besluit in verband met de biofilter tunnellucht te lezen staat: "De combinatie van het bestaande bevochtigingssysteem en de bestaande biofilter zijn niet in staat om de geur van de tunnel- en ruimteafvallucht tot een voldoende laag niveau te reduceren. Een combinatie van technieken zal nodig zijn om de restemissie te beperken"; dat de verwerende partij voorts op het eerste gezicht terecht

van oordeel lijkt te zijn geweest dat verzoekster niet voldoende maatregelen nam om de geurhinder zoveel als mogelijk te beperken; dat de gaszuivering nog niet naar behoren functioneert, en voor een bepaalde geurbron erkent het bedrijf zelf dat nog geen maatregelen werden genomen, en een geursaneringsplan werd nog steeds niet voorgelegd; dat alhoewel men kan stellen dat dit laatste niet vereist kon worden op basis van het geschorste deputatiebesluit van 6 mei 1999, de ontstentenis van zulk een plan de vraag doet rijzen of verzoekster als een goede huisvader alles in het werk stelde om de geurhinder te beperken, zonder daarbij uiteraard tot onevenredig zware lasten gehouden te zijn; dat verzoekster na het deputatiebesluit van 6 mei 1999 weliswaar nog bepaalde maatregelen nam, en zij voorts van zins is er nog te nemen, maar dat dit uiteraard niet de geldigheid van de beoordeling van de bestendige deputatie op het vlak van de geurhinder, beoordeling die de verwerende partij middels het bestreden besluit toetste, kon aantasten;

Overwegende dat, wat de afvalwaterproblematiek betreft, verzoeksters argumentatie evenmin kan worden bijgevallen; dat in het bestreden besluit wordt vastgesteld dat er inzake het afvalwater een studie werd opgemaakt door een erkend deskundige, doch dat het verslag nog niet ter goedkeuring werd voorgelegd aan de afdeling Milieu-inspectie; dat op het eerste gezicht niet lijkt te kunnen worden aangenomen dat die loutere vaststelling fungeerde als een belangrijk motief bij het nemen van de bestreden beslissing, in die zin dat de inhoud van de bestreden beslissing erdoor bepaald of medebepaald zou zijn; dat voorts uit de aanhef van de bestreden beslissing afdoende blijkt dat het lozen van percolaatwater van de compostering in oppervlaktewater nog steeds een probleem is en illegaal gebeurt; dat ook toen de bestendige deputatie op 6 mei 1999 haar beslissing nam het probleem zich reeds stelde; dat

verzoekster een aantal verzachtende omstandigheden aanvoert en het probleem in zijn context situeert niets afdoet aan de gemaakte vaststelling dat verzoekster illegaal loosde, zoals recentelijk nog is gebleken uit P.V.'s van 17 januari 2000 en 20 maart 2000 die niet van valsheid zijn beticht; dat verzoekster overigens expliciet stelt dat zij de gedane vaststellingen als zodanig niet tegenspreekt; dat het eerste middel niet ernstig is;

3.2.1. Overwegende dat verzoekster een tweede middel aanvoert dat is afgeleid uit de schending van de beginselen van behoorlijk bestuur, meer in het bijzonder het beginsel dat de rechtsonderhorige tegen wie een maatregel overwogen wordt de gelegenheid moet hebben zijn standpunt naar voor te brengen; dat zij noch gehoord werd door de bestendige deputatie, noch door de verwerende partij;

3.2.2. Overwegende dat verzoekster een beslissing bestrijdt van de Vlaamse minister van Leefmilieu, zodat niet dient te worden onderzocht of de bestendige deputatie de hoorplicht schond; dat te dezen geen tekst het horen van de verzoekende partij voorschrijft; dat enkel vereist is dat verzoekster in verband met een dergelijke zwaarwichtige maatregel nuttig voor haar belangen kon opkomen; dat verzoekster dat evenwel heeft kunnen doen via haar beroepschrift en via haar brief van 11 april 2000; dat met laatstgenoemde brief verzoekster, indien zij dat wilde, onder meer ook opmerkingen kon formuleren in verband met de P.V.'s van 17 januari 2000 en 20 maart 2000; dat de verwerende partij ook zonder vaststellingen en gegevens die dateren van na het deputatiebesluit van 6 mei 1999 de geldigheid van het deputatiebesluit kon toetsen; dat het tweede middel niet ernstig is;

4. Overwegende dat geen van de middelen ernstig is; dat deze vaststelling volstaat om de vordering tot

schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid af te wijzen,

B E S L U I T :

Artikel 1.

De vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid wordt verworpen.

Artikel 2.

De kosten, bepaald op zevenduizend frank, komen ten laste van de verzoekende partij.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op zesentwintig juli 2000, door :

de H. L. LAVRYSEN, staatsraad, wnd. kamervoorzitter,
Mevr. S. VAN AELST, griffier.

De griffier, **De voorzitter,**

S. VAN AELST. **L. LAVRYSEN.**